DZIENNIK URZĘDOWY
c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie.

Prenumerata ćwierćroczna 3 K. Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca.

Nr. 7. Tomaszów 1. Lipca 1916.

52.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Dz. Rozp. Nr. 1

dotyczące obowiązującego ogłaszania ustaw, rozporządzeń i rozkazów.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-wegierskiej (obszar okupowany) co następuje:

§ 1.

Dziennik rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce.

Ustawy, rozporządzenia i rozkazy, które mają obowiązywać w całym obszarze okupowanym, albo w pewnych częściach tego obszaru, będzie się ogłaszać w „Dzienniku rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce“.

§ 2.

Przedmiot ogłoszeń.

Dziennik rozporządzeń przeznaczony jest do ogłaszania z mocą obowiązującą:

1. Ustaw, rozporządzeń i rozkazów, wydawanych na zasadzie uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej w obszarach okupowanych, poruczonej Naczelnemu Wodzowi armii rozkazem Najwyższego Dowództwa.
2. Rozporządzeń i zarządzeń, które komendy armii w wykonaniu przydzielonych im czynności administracyjnych wydawać będą na podstawie tych najwyższych rozporządzeń.

Pouczenia co do sposobu urzędowania, dalej wskazówki i pouczenia, wydawane do władz albo gmin, są wykluczone od umieszczenia w dzienniku rozporządzeń.

§ 3.

Forma wydawania.

Dziennik rozporządzeń wydaje Naczelne Dowództwo armii.

Ogłoszone przepisy umieszcza się pod liczbami porządkowemi.

W każdej części uwidacznia się dzień wydania.

Dziennik rozporządzeń wychodzi w języku polskim i niemieckim, a obydwa wydania wychodzą równocześnie osobno.

§ 4.

Obszar, w którym Dziennik rozporządzeń obowiązuje.

Przepisy zawarte w Dzienniku rozporzą-

dzeń mają obowiązywać w całym obszarze, zajętym przez armię austryacko-węgierską (obszar okupowany), o ile w przepisie nie oznaczono wyraźnie ściślej ograniczonego obszaru, w którym ma obowiązywać.

§ 5.

Termin, od którego zaczyna się moc prawna.

Przepisy, umieszczone w Dzienniku rozporządzeń, należy uważać jako ustawowo ogłoszone w dniu wydania tej części, w której są zawarte.

Moc obowiązująca tych przepisów rozpoczyna się z początkiem 14. dnia po wydaniu, jeżeli w przepisie inaczej nie postanowiono.

Nikt nie może ku swej obronie zasłaniać się nieznajomością jakiegoś przepisu, jeżeli przepis ten został ogłoszony w sposób ustawowy.

§ 6.

Rozsyłanie Dziennika.

Dziennik rozporządzeń rozsyła się bezpłatnie w dniu wydania do wszystkich komend i władz c. k. Zarządu wojskowego oraz do gmin.

We wszystkich komendach i władzach oraz gminach Dziennik rozporządzeń ma być wyłożony w lokalu urzędowym.

W godzinach urzędowych należy każdemu dozwolić wglądu do Dziennika rozporządzeń.

Zamówienia na Dziennik rozporządzeń przyjmuje każdy urząd pocztowy. Cena zamówienia zostanie ustanowiona w stosunku do kosztów wydawnictwa i ogłoszona w Dzienniku rozporządzeń.

§ 7.

Dzienniki urzędowe komend obwodowych.

Dzienniki urzędowe, wydawane przez komendy obwodowe, są przeznaczone do rozszerzania i objaśniania przepisów ogłoszonych w Dzienniku rozporządzeń, do wydawania bliższych zarządzeń o lokalnym charakterze i do wydawania wskazówek i przepisów wykonawczych dla komend żandarmeryi i dla gmin.

W Dziennikach urzędowych będzie się także umieszczać inne zawiadomienia, przeznaczone do ogólnej wiadomości.

§ 8.

Inne ogłoszenia

Przepisy ogłoszone w Dzienniku rozporządzeń, dalej zarządzenia i wiadomości, zawarte w Dzienniku urzędowym komendy obwodowej, będą prócz tego rozpowszechniane w miarę potrzeby, w inny używany sposób, jako to przez wywieszenie na tablicy urzędowej, umieszczenie w dziennikach, wybębnienie i t. d.

§ 9.

Wykonanie ogłoszonych przepisów.

Wykonanie każdego ogłoszonego przepisu porucza się komendom i władzom c. i k. Zarządu wojskowego, dalej gminom w miarę ich zakresu działania i stosownie do żądań, jakie przełożone organa do nich skierują.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny. w. r.

53.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 7. marca 1915, Dz. Rozp. Nr. 5

dotyczące spraw wyznaniowych.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Wolność wiary i sumienia.

Używanie praw publicznych i prywatnych nie zależy od wyznania religijnego.

Obowiązki państwowo-obywatelskie nie mogą doznać uszczerbku z przyczyny wyznania religijnego.

§ 2.

Prawnie uznane kościoły i stowarzyszenia religijne.

Kościoły i stowarzyszenia religijne uznane

prawnie w całej Monarchii austryacko-węgierskiej posiadają w obszarze okupowanym w miarę niniejszego rozporządzenia te same prawa i obowiązki co w graniczących z nim częściach Monarchii.

§ 3.

Prawnie nieuznane wyznania religijne.

Wyznawcy prawnie nieuznanego wyznania religijnego są uprawnieni do domowego wykonywania ćwiczeń religijnych, o ile te nie są przeciwne prawu lub nie naruszają obyczajności.

Przysługujące im wspólne prawa określają zresztą ustawy o stowarzyszeniach.

§ 4.

Opłaty na cele wyznaniowe.

Komenda obwodowa może pobierać od każdej gminy na pokrycie potrzeb wyznaniowych każdego prawnie uznanego stowarzyszenia religijnego opłaty w takim rozmiarze, aby na najwyżej dwa tysiące przynależnych do odnośnego stowarzyszenia religijnego zapewnionem było wykonywanie duszpasterstwa przez jednego sługę religijnego. Gmina może uwolnić się od obowiązku płacenia opłat, jeżeli udowodni, że na jej obszarze mieszka mniej niż sto osób należących do odnośnego stowarzyzenia religijnego.

Wysokość opłat oznacza się na podstawie wymiaru określonego w pierwszym ustępie według ilości zamieszkałych w gminie wyznawców odnośnego stowarzyszenia religijnego.

Opłatę wymierza Komenda obwodowa orzeczeniem. Komenda obwodowa może też zażądać datków w naturze, oraz dostarczenia gruntu, budynków lub izb w wartości przypadającej opłaty.

§ 5.

Zaopatrzenie duszpasterzy.

Duszpasterze kościoła katolickiego oraz wszystkich innych prawnie uznanych stowarzyszeń religijnych pobierają od c. i k. Zarządu wojskowego ze środków na pokrycie potrzeb wyznaniowych (§ 4.) zaopatrzenie w wysokości płacy, pobieranej przez nich dotąd ze środków publicznych. Zaopatrzenie to może Komendant obwodu w miarę potrzeby odpowiednio podwyższyć.

Za naukę religii będzie przyznany datek w wysokości wynagrodzenia, pobieranego przez inne siły nauczycielskie tej samej szkoły za tę samą ilość tygodniowych godzin nauki.

§ 6.

Nadzór władz.

C. i k. Zarząd wojskowy będzie czuwał, aby słudzy wyznaniowi nie przekraczali swego zakresu działania, aby wiernie wykonywali swoje ustawowe obowiązki, zastosowywali się sumiennie do żądań władz i komend, stawianych do nich według prawa i słuszności i tak w obrębie kościoła jak i poza nim niczego nie przedsiębrali, coby było skierowane przeciw państwowym urządzeniom Monarchii lub mogło uszczuplić zaufanie w sprawiedliwość i życzliwą pieczę Cesarza i Króla dla Narodu polskiego.

Jeżeli duszpasterz nie uczynił zadość jednemu ze zobowiązań określonych w pierwszym ustępie lub w innym względzie niegodnie się zachowuje, ma Komenda obwodowa zażądać od władzy kościelnej usunięcia go z urzędu. Jeżeli temu żądaniu nie uczyniono zadość po upływie określonego terminu, a inny duszpasterz nie został ustanowiony, uważa się odnośny urząd wyznaniowy za opróżniony w zakresie państwowym.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

54.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 7. marca 1915, Dz. Rozp. Nr. 6

dotyczące spraw oświaty.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

I.

Postanowienia ogólne.

§ 1.

Nadzór szkolny.

Najwyższe kierownictwo i nadzór nad oświatą i wychowaniem przysługuje c. i k. Zarządowi wojskowemu, który wykonuje je przez Komendantów obwodów i przydzielonych im w tym celu funkcyonaryuszy.

§ 2.

Szkoły publiczne.

Szkoły i zakłady wychowawcze złożone lub utrzymywane wyłącznie lub częściowo przez c. i k. Zarząd wojskowy albo gminę (szkoły publiczne) dostępne są wszystkim mieszkańcom obszaru okupowanego bez różnicy przynależności państwowej lub wyznania.

Językiem wykładowym w publicznych szkołach jest język polski.

§ 3.

Nauka religii.

Udzielanie nauki religii dzieciom należącym do kościoła katolickiego lub stowarzyszenia religijnego protestanckiego albo żydowskiego, kierownictwo tej nauki i bezpośredni nadzór nad nią, tudzież nad ćwiczeniami religijnemi pozostawia się w szkołach — niezależnie od nadzoru przez c. i k. Zarząd wojskowy — odnośnemu kościołowi czy stowarzyszeniu religijnemu.

§ 4.

Szkoły wyznaniowe.

Wymienionym w § 3. kościołom i stowarzyszeniom religijnym wolno zakładać i utrzymywać z własnych funduszów szkoły dla nauczania dzieci pewnych wyznań. § 1. odnosi się także do tych szkół.

II.

Szkoły ludowe.

§ 5.

Cel szkoły ludowej.

Zadaniem szkoły ludowej jest wychowywać obyczajowo-religijnie dzieci między ukończonym 6. a ukończonym 12. rokiem życia, rozwijać ich umysł i siły cielesne, wyposażać je wiadomościami i zdolnościami potrzebnemi do dalszego wykształcenia życiowego i tworzyć podstawę do wychowania dzielnych ludzi i członków społeczeństwa.

§ 6.

Zakładanie i przeistaczanie szkół ludowych.

Komenda obwodowa zarządza zakładanie oraz dalsze prowadzenie szkół ludowych i kieruje nauką i wychowaniem w tych szkołach przez powołane do tego siły nauczycielskie.

W ten sposób oznacza się zwłaszcza cel nauki i dba się o dalsze kształcenie w wyższych klasach szkolnych przez przeistaczanie pojedynczych szkół albo przez łączenie kilku istniejących szkół.

Komenda obwodowa rozstrzyga o urządzeniu potrzebnem dla celów nauki, wychowania i zdrowotności, o wyposażeniu budynku szkolnego i izb szkolnych, ustanawia środki naukowe i zarządza dostarczenie sił nauczycielskich.

§ 7.

Siły nauczycielskie.

Siły nauczycielskie publicznych szkół ludowych mianuje Komendant obwodu, w którym znajduje się szkoła.

Przy objęciu służby składają siły nauczycielskie następujące przyrzeczenie do rąk Komendanta obwodu:

„Przyrzekam, że będę wiernie i sumiennie spełniał moje obowiązki,

„że się będę gorliwie oddawał moralnemu, umysłowemu i cielesnemu wykształceniu powierzonych mi dzieci,

„że tak w szkole, jak i poza nią niczego nie przedsięwezmę, coby było skierowane przeciw „państwowym urządzeniom Monarchii lub mogło uszczuplić zaufanie w sprawiedliwość i i życzliwą pieczę Jego Cesarskiej i Królewskiej Mości Cesarza i Króla dla Narodu polskiego.“

Siły nauczycielskie, które swoim obowią-

zkom nie odpowiadają lub zachowują się w sposób niegodny urzędnika c. i k. Zarządu wojskowego, będą usunięte przez Komendanta obwodu.

§ 8.

Opłaty szkolne.

Na cele zakładania, utrzymywania i przeistaczania szkół ludowych może Komenda obwodowa pobierać opłaty od gminy, w której szkoła jest ustanowioną i od bezpośrednio przyległych gmin.

Każda gmina może się uwolnić od uiszczenia opłaty szkolnej, jeżeli udowodni, że w gminie mieszka mniej niż czterdzieści dzieci w wieku między ukończonym 6. a ukończonym 12. rokiem życia, które nie uczęszczają do szkoły publicznej (§ 2.) lub wyznaniowej (§ 4.).

Wysokość opłaty ustanawia się według ilości dzieci w oznaczonym wieku, zamieszkałych w odnośnej gminie, dla których szkoła jest przeznaczoną.

Opłatę wymierza Komenda obwodowa orzeczeniem. Komenda obwodowa może też zażądać datków w naturze oraz dostarczenia gruntu, budynków lub izb w wartości przypadającej opłaty.

§ 9.

Pobory sił nauczycielskich.

Siły nauczycielskie pobierają płacę ze środków na utrzymanie szkoły (§ 8.). Pobory ich oznaczy Komendant obwodu.

Stosunki służbowe sił nauczycielskich określi statut, który w swoim czasie będzie wydany przez Komendy etapów armii.

III.

Szkoły prywatne.

§ 10.

Szkoły prywatne dla ogólnego kształcenia ludowego.

Szkoły prywatne, w których dzieci między 6. a 12. rokiem życia mają pobierać ogólne wykształcenie ludowe, wolno dalej prowadzić lub zakładać tylko za zezwoleniem Komendanta etapów armii i pod warunkami wyraźnie przepisanymi; zezwolenie takie może być każdej chwili cofnięte. Warunki co do nauki. wychowania i pieczy zdrowotnej muszą odpowiadać odnośnym istotnym przepisom dla publicznych szkół ludowych.

§ 11.

Szkoły prywatne dla wykształcenia fachowego.

Szkoły prywatne dla innych celów, jak oznaczone w § 10., zwłaszcza szkoły fachowe, szkoły uzupełniające rolnicze, lasowe i t. d., wolno dalej prowadzić lub zakładać tylko za pozwoleniem Komendanta obwodu i pod warunkami wyraźnie przepisanymi; pozwolenie takie może być każdej chwili cofnięte.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 17. października 1915, Dz. Rozp. Nr. 41

w sprawie uzupełnienia rozporządzenia z 7. marca 1915, Nr. 6 Dz. rozp., dotyczącego spraw oświaty.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Artykuł I.

Zamiast §§ 2, 10 i 11 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 7. marca 1915, Nr. 6 Dz. Rozp., obowiązują następujące przepisy:

§ 2.

Szkoły publiczne.

Szkoły i zakłady wychowawcze, założone lub utrzymywane wyłącznie lub częściowo przez c. i k. Zarząd wojskowy albo za jego zezwoleniem przez gminę (szkoły publiczne), dostępne są wszystkim mieszkańcom obszaru okupowanego bez różnicy przynależności państwowej lub wyznania.

§ 2a.

Język wykładowy.

Językiem wykładowym w publicznych szkołach jest język polski.

W tych publicznych szkołach, w których dzieci mające pobierać naukę należą w swej większości do narodowości niemieckiej i używają języka niemieckiego jako języka towarzyskiego, będzie na zarządzenie Jenerał-Gubernatora używany język niemiecki jako język wykładowy.

W obwodach jeneralnej gubernii na wschód od wschodniej granicy lubartowskiego, lubelskiego i janowskiego obwodu będzie na zarządzenie Jenerał-Gubernatora używany język ukraiński jako język wykładowy w tych publicznych szkołach, w których dzieci, mające pobierać naukę, używają w swej większości języka ukraińskiego jako języka towarzyskiego.

Narzecza rosyjskie nie są językiem ukraińskim w zrozumieniu poprzedniego ustępu.

W publicznych szkołach, w których ma pobierać naukę przynajmniej czterdzieści dzieci używających języka polskiego, niemieckiego lub ukraińskiego jako towarzyskiego, będzie na zarządzenie Jenerał-Gubernatora — jeżeli język towarzyski tych czterdziestu dzieci nie jest językiem wykładowym — udzielana nauka w ich języku towarzyskim, a to dzieciom używającym języka polskiego lub niemieckiego w całej jeneralnej gubernii, dzieciom używającym języka ukraińskiego w obwodach określonych w ustępie trzecim.

§ 10.

Prywatne szkoły ludowe i wyższe prywatne szkoły.

Szkoły prywatne, w których dzieci między 6. a 12. rokiem życia mają pobierać ogólne wykształcenie ludowe (prywatne szkoły ludowe), dalej szkoły prywatne, które pośredniczą wyższe wykształcenie, jak ogólne wykształcenie ludowe, i prywatne szkoły fachowe, wymagające od uczniów, mających być przyjętymi, conajmniej tych wiadomości i uzdolnień, które daje szkoła ludowa, wolno dalej prowadzić lub zakładać tylko za zezwoleniem Jenerał-Gubernatora pod warunkami wyraźnie przepisanymi; zezwolenie takie może być każdej chwili cofnięte.

W prywatnych szkołach ludowych muszą warunki co do nauki, wychowania i pieczy zdrowotnej odpowiadać odnośnym istotnym przepisom dla publicznych szkół ludowych.

§ 11.

Niższe szkoły prywatne.

Szkoły prywatne dla innych celów, jak oznaczone w § 10, zwłaszcza szkoły przygotowawcze, szkoły niedzielne, niższe szkoły fachowe i t. p., wolno dalej prowadzić lub zakładać tylko za zezwoleniem Komendanta obwodu, pod warunkami wyraźnie przepisanymi; zezwolenie takie może być każdej chwili cofnięte.

Artykuł II.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 8. marca 1916, Dz. Rozp. Nr. 52

w sprawie zmiany rozporządzenia z 7. marca 1915, Nr. 6 Dz. rozp., dotyczącego spraw oświaty.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Artykuł I.

W miejsce § 1. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 7. marca 1915, Nr. 6 Dz. rozp., wchodzą następujące postanowienia:

§ 1.

Najwyższe kierownictwo i nadzór w sprawach oświaty i wychowania sprawuje c. i k. Zarząd wojskowy.

Nadzór nad szkołami, które pośredniczą wyższe wykształcenie, jak ogólne wykształcenie ludowe, lub które wymagają od uczniów, mających być przyjętymi, co najmniej tych wiadomości i uzdolnień, które daje szkoła ludowa, wykonuje bezpośrednio Generał-Gubernatorstwo nadzór nad innemi szkołami zaś Komenda obwodowa.

Artykuł II.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

55.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 11. czerwca 1916, Dz. Rozp. Nr. 61

dotyczące zużytkowania zbiorów rolnych.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa zarządzam dla obszarów Polski, po-

dlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Zakaz kupna spodziewanych płodów rolnych.

Kontrakty, mocą których kupuje się ryczałtowo zbiory płodów rolnych roku 1916 w obszarze okupowanym lub spodziewane zbiory tych płodów są zakazane.

Płodami rolnymi w zrozumieniu tego rozporządzenia są — z wyjątkiem owoców i buraków cukrowych — wszelkie ziemiopłody, produkowane w gospodarstwie rolnem oraz przetwory młynarskie, uzyskane ze zboża.

§ 2.

Obowiązek zgłaszania przestrzeni wziętej pod uprawę.

Właściciel gruntu rolnego i każdy, który za niego kieruje uprawą roli i gospodarstwem rolnem, winien zgłosić przed 1. lipca 1916 u naczelnika gminy lub sołtysa obszar uprawnionej roli i ziemiopłody na tym obszarze zasiane lub zasadzone.

§ 3.

Obowiązek zgłaszania zapasów płodów rolnych.

Kto przechowuje zboże (żyto, pszenicę, poślad, jęczmień, owies, kukurudzę wszelkiego rodzaju), ziemniaki, len (nasienie i włókna lnu), rzepak lub olej rzepaczany, winien zgłosić te zapasy w ciągu tygodnia po zamagazynowaniu, podając ilość, rodzaj i miejsce przechowania organowi kontrolnemu, którego oznaczy Komenda obwodowa w drodze obwieszczenia. Zgłoszenie zapasów, które były już zamagazynowane w chwili wejścia w życie tego rozporządzenia, ma być dokonane w terminie oznaczonym obwieszczeniem Komendy obwodowej.

Zgłoszenie należy ponowić w ciągu tygodnia po wymłóceniu każdych 100 centnarów metrycznych, lub jeżeli zapas nie wynosi 100 centnarów metrycznych, po wymłóceniu całego zapasu.

Jenerał-Gubernator może rozszerzyć obowiązek zgłaszania także na inne płody rolne, nie wymienione w ustępie pierwszym.

§ 4.

Zakazy obrotu.

Jenerał-Gubernator może:

zakazać sprzedawania płodów rolnych osobom, które nie zostały upoważnione do zakupna przez Zarząd wojskowy, lub zakupowania tychże od osób, nie posiadających takiego upoważnienia;

przepisać ogólne lub dla pewnych obwodów warunki, z zachowaniem których jedynie dozwolone jest kupno i sprzedaż lub każdy inny rodzaj obrotu płodów rolnych.

§ 5.

Zajęcie i kupno płodów rolnych.

Jenerał-Gubernator może zarządzić ogólnie lub dla pewnych obwodów, że płody rolne — z wyjątkiem tych ilości, które producent sam potrzebuje dla wyżywienia swoich domowników, na nasienie dla swej posiadłości, na paszę dla swego bydła, lub dla prowadzenia własnego przedsiębiorstwa rolnego lub przemysłowego — mają być zajęte i odebrane posiadaczowi za potwierdzeniem lub, że posiadacz ma je oddać w pewnych miejscach odbioru.

Za zajęte płody rolne wypłacona będzie w gotówce cena odbioru, każdocześnie ustanowiona, za zboże jednak, zajęte po 1. stycznia 1917 w stanie nieomłóconym, tylko połowa tej ceny.

§ 6.

Ceny odbioru.

Jenerał-Gubernator upoważniony jest do oznaczenia w drodze rozporządzenia cen odbioru płodów rolnych (§ 5, ustęp 2) oraz kwot, które mają być odciągnięte od tej ceny za przymieszki i zanieczyszczenie, wreszcie wynagrodzenia za załadowanie i transport do miejsca odbioru.

§ 7.

Zarządzenie co do oszczędzania.

Nie wolno wypasać pszenicą, żytem, pośladem lub jęczmieniem, które się nadają do wymielenia.

Przy wytwarzaniu mąki z pszenicy, żyta, pośladu lub jęczmienia należy wymielać przynajmniej do 80 procent. Komendant obwodu może tę stopę wymielania podwyższyć.

Jenerał-Gubernator wyda przepisy co do wypiekania chleba i innego pieczywa oraz co do handlu tymi wytworami.

§ 8.

Zapewnienie środków żywności.

Jenerał-Gubernator wyda dla zapewnienia środków żywności zarządzenia co do:

zaopatrzenia gmin w środki żywności w ten sposób, że pobór ich dozwolony jest tylko przez umyślnie w tym celu ustanowione organa (komitety spożywcze) lub przez zarząd gminy;

ograniczenia spożycia mąki, chleba, ziemniaków, mięsa, tłuszczu i cukru do pewnych ilości na osobę i dzień;

ograniczenia lub zakazu używania owsa do kar-

mienia bydła;

ograniczenia, postawienia pod nadzór lub zamknięcia młynów, browarów, gorzelni lub innych przedsiębiorstw przemysłowych, przerabiających ziemiopłody rolne.

§ 9.

Zapotrzebowanie jaj.

§§ 4, 5. i 6. stosują się także do obrotu handlowego jajami, do zajęcia i zakupna jaj oraz do cen odbioru jaj.

§ 10.

Postanowienia karne.

1. Kto zawiera interes zakazany w § 1 lub na podstawie § 4. pośredniczy przy jego zawarciu lub współdziała przy zawarciu lub pośrednictwie,

2. kto zaniedba zgłoszenia przepisanego w § 2 lub § 3, lub podaje nieprawdziwe daty, oraz kto przytem współdziała,

3. kto przekracza inne postanowienie tego rozporządzenia lub przepis wydany na jego podstawie, będzie karany przez Komendę obwodową grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy, o ile czyn ten nie podlega surowszej karze.

Obok kary aresztu można nałożyć grzywnę do trzech tysięcy koron.

§ 11.

Interesy zawarte wbrew zakazowi.

Interesy zawarte wbrew postanowieniom niniejszego rozporządzenia są nieważne.

Przedmioty, przez których kupno lub sprzedaż naruszono to rozporządzenie, lub zakaz wydany na jego podstawie, tudzież cena kupna za nie ulegają konfiskacie i będą użyte przez Komendę obwodową dla wyżywienia ludności.

§ 12.

Moc wsteczna.

§§ 1 i 11, ustęp 1, stosują się także do interesów, zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

Świadczenia uskutecznione na podstawie tych interesów, muszą być na żądanie zwrócone. Gdyby wskutek tego ekonomiczna egzystencya producenta lub jego rodziny została zagrożoną, może Komenda obwodowa ustanowić ulgi co do zwrotu świadczeń.

§ 13.

Opublikowanie.

Niezależnie od ogłoszenia z mocą obowiązującą rozporządzeń, zarządzeń i nakazów Jenerał-Gubernatora (§ 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 25. września 1915, Nr. 34 Dz. rozp.) będą przepisy, wydane na mocy tego rozporządzenia, podane do publicznej wiadomości w dziennikach urzędowych tych obwodów, w których mają obowiązywać, przez ogłoszenie w dziennikach, przybicie w miejscu publicznem i w inny sposób zwyczajem miejscowym przyjęty.

§ 14.

Uchylenie dawniejszych postanowień; termin wejścia w życie.

Rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 27. czerwca 1915, Nr. 20 Dz. rozp, i z 26. lipca 1915, Nr. 27. Dz. rozp., są uchylone.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r

56.

Stosowanie rosyjskiej ustawy o należytościach stemplowych.

Podaje się niniejszem do publicznej wiadomości, że postanowienia rosyjskiej ustawy stemplowej z roku 1900 wraz z dodatkami z lat 1906, 1908 i 1909 mają nadal zastosowanie.

Wszelkie zatem podania stron wnoszone do Władz muszą być w myśl powyższych przepisów zaopatrywane znaczkami stemplowymi.

Jeżeli odpowiedź, jaką strona ma od Władzy otrzymać, podlega w myśl powyżcych przepisów należytości stemplowej, należy na tę odpowiedź dołączyć do pisma odpowiedni znaczek stemplowy.

Jeżeli należytości stemplowej nie można uiścić znaczkami stemplowymi z tego powodu, że tych właśnie znaczków niema, natenczas ma być należytość stemplowa zapłaconą gotówką w kasie c. i k. Komendy obwodowej.

Sprzedaż znaczków stemplowych została już otwartą w kasie c. i k. Komendy obwodowej, a w najbliższym czasie będą one do nabycia w składowniach tytoniu w Tomaszowie, Komarowie i w Łaszczowie. W razie potrzeby może być później otwarta sprzedaż znaczków stemplowych także w innych miejscowościach obwodu.

Sprzedawcom będzie przyznaną prowizyą, w wysokości 3% od wartości znaczków stemplowych.

A) Taryfa stemplowa:

Poz.	Stałej należytości stemplowej w wysokości	PODLEGAJĄ
I	1 Rb. 25 kop. t. j. 2 K. 50 h. od każdego arkusza.	1) Podania, prośby, zażalenia, wyjaśnienia i t. d. wraz z załącznikami w sprawach: a) o nadanie szlachectwa, osobistego lub dziedzicznego obywatelstwa honorowego, kupiectwa lub uznania takich praw; b) o przyjęcie do korporacji adwokatów przysięgłych, jakoteż nadanie uprawnienia do prowadzenia obcych agend sądowych;

Poz.	Stałej należytości stemplowej w wysokości	PODLEGAJĄ
		c) o zawiązanie stowarzyszeń udziałowych, o zmianę ich statutów, o przedłużenie terminów do wpłaty udziałów gotówkowych na kapitał obrotowy tychże stowarzyszeń, jakoteż w sprawach zagranicznych przedsiębiorstw o pozwolenie na rozpoczęcie przedsiębiorstwa w cesarstwie: d) o pozwolenie na założenie fabryk i zakładów, o zmianę urządzeń tychże albo wymianę maszyn i aparatów na nowe; 2) Uchwały, obwieszczenia, świadectwa, dowody i t. d., które wydaje się interesantom ze strony państwowych, rolniczych, miejskich i stanowych władz w załatwieniu ich podań, próśb, zażaleń, w sprawach wyliczonych pod pozycyą I. 1). jakoteż kopie uchwał i zarządzeń wydanych na takie prośby i zażalenia; 3) Świadectwa, na podstawie których zezwala się na otwarcie przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych wszelkiego rodzaju; 4) Wystawiane na żądanie stron sądowo-lekarskie i policyjno-lekarskie akty w sprawie stanu sanitarnego fabryk, jakoteż zakładów handlowych i przemysłowych.
II	75 kop. t. j. 1 K. 50 h. od każdego arkusza.	1) Wniesione do władz administracyjnych i urzędników ze strony osób prywatnych i instytucyi w ich sprawach prywatnych, podania oświadczenia, zażalenia, odpowiedzi, repliki, dupliki, wraz z załącznikami, z wyjątkiem podań i zażaleń wymienionych pod pozycyą 1. I.; 2) wydane stronom przez urzędy kopie wyroków i orzeczeń, kopie wszystkich papierów kancelaryjnych, urzędowe informacye z aktów, różne świadectwa i podtwierdzenia np. akty, które odnoszą się do stanu cywilnego i identyczności osoby, poświadczenia stosunków własności i stanu majątkowego, świadectwa o prawach używania pewnego majątku, świadectwa cłowe i dokumenty; 3) Wszystkie (z wyjątkiem wyszczególnionych pod Poz. I 2) potwierdzenia i świadectwa; które wydają rolnicze, miejskie i stanowe instytucye osobom prywatnym celem przedłożenia ich władzom państwowym; 4) Akty policyjno-lekarskie i sądowo-lekarskie, które mają być wydane osobom prywatnym i instytucyom (z wyjątkiem wyszczególnionych w art. 23, ustęp 13 i art. 76, ustęp 6).
III	75 kop, t. j. 1 K. 50 h. od każdego arkusza.	1) Zawiadomienia wydane stronom przez władze w odpowiedzi na ich podania (z wyjątkiem wymienionych pod poz. I 2).
IV	15 kop. t. j. 30 hal. od każdego arkusza.	1) Wydawane na żądanie stron przez władze potwierdzenia odbioru przyjętych podań, pieniędzy dokumentów i innych przedmiotów; 2) Wszystkie świadectwa w sprawie przewozu wódki, alkoholu i tytoniu, jakoteż kosztów przewozu przy przewiezieniu cukru.

B) Wolne od opłaty stemplowej są:

Protokoły	1) Protokoły sporządzone na ustnie wniesione podania, zażalenia wniesione do naczelników w czasie gdy odbywają inspekcyę gubernii, obwodów i powiatów.
W sprawach ogólnej natury	2) Doniesienia o nadużyciach, które dotyczą interesu skarbu państwa lub interesu publicznego, podania i inne pisma, jakoteż pisemne odpowiedzi w sprawach powinności wojskowych.
W sprawach publicznego nauczania	3) Podania i inne pisma, jakoteż pisemne odpowiedzi na nie, w sprawie frekwentantów zakładów szkolnych, nadania posad nauczycielskich w szkołach elementarnych i zwolnienia z takich posad, w spr awach szkół ogrodnictwa, nauczycielskich zakładów, warsztatów rzemieślniczych i kursów, wydane ze strony zakładów naukowych pokwitowania i rachunki, szkolne poświadczenia ukończenia kursów nauczycielskich albo świadectwa egzaminów przedkładane przez uczniów świadectwa lekarskie celem usprawiedliwienia nieobecności w szkole, podania, o założenie technicznych i przemysłowych warsztatów i kursów, jakoteż wogóle cała korespondencya odnosząca się do takich zakładów.
W sprawach, które się odnoszą do mieszkańców wsi i urządzenia ich bytu	4) Wymienione pod pozycyą II. 1). podania i inne pisma jakoteż wydane na nie odpowiedzi, pisma w sprawie urządzenia gmin wiejskich, wsi w sprawach mieszkańców wsi jakoteż pisma zarządu gminy z okazyi przeprowadzenia tych spraw.
W sprawach gospodarstwa rolnego	5) Podania o założenie stowarzyszeń rolniczych, o zebranie rolników, o założenie zakładów probierczych i meteorologicznych, założenie magazynów narzędzi, nasion, sadzonek i innych podobnych ogólno użytecznych rolniczych instytucyi; świadectwa łowieckie i podania o wydanie tychże.
W sprawach kredytowych i przymusowego ubezpieczenia	6) Korrespondencya zakładów dla drobnego kredytu i korrespondencya z władzami o pozwolenie na otwarcie ich.
W sprawach administracyi podatków i ceł	7) Podania i inne pisma jakoteż pisemne odpowiedzi w sprawie zwrotu nieprawnie przez kasy państwowe ściągniętych należytości wszelkiego rodzaju (za wyjątkiem zażaleń przeciw odmowie zwrotu takich należytości), w sprawach państwowego podatku mieszkaniowego, jakoteż oszacowania nieruchomości celem przypisania należytości krajowych (za wyjątkiem zażaleń wniesionych do Ministra finansów przeciw uchwałom władz gubernialnych i obwodowych w sprawie podatku mieszkaniowego albo gubernialnych komisyi szacunkowych) i w sprawie podatków od nieruchomości w miastach Królestwa Polskiego.
W sprawach administracyi kościelnej i dobroczynności	8) Pisma, które wydają instytucye filantropijne przez władze uznane, dalej dokumenty pokwitowania i rachunki jakoteż pokwitowania na otrzymane przez nie zapomogi i pożyczki.
Nieostemplowane pisma	Podania i inne pisma, które wniesione zostały do władz państwowych bez stempla albo niedostatecznie ostemplowane, nie będą tak długo załatwiane dopóki należytość stemplowa nie zostanie uiszczoną.
	Skargi apellacyjne, podania, oppozycye i inne pisma, do wniesienia których wyznaczony jest czasokres ustawowy, jakkolwiek wniesione zostały bez stempla lub niedostatecznie ostemplowane, należy mimo to załatwić, a równocześnie zarządzić ściągnięcie przypadającej należytości od strony.

E. Nr. 2776/16.

57.

Chronienie ról i lasów.

Brak koni w obwodzie spowodował, że tylko stosunkowo mała część pól mogła być uprawnioną.

W ciągu działań wojennych uległy znieszczeniu wszystkie niemal płoty ogrodów i pól, położonych w pobliżu miejscowości, tak że pola i ogrody zdane są tylko na opiekę publiczną.

Natomiast znajduje się w obwodzie wiele paswisk i nieobsianych pól, dla których byłoby korzystnem, gdyby na nich pasiono.

W ostatniach czasach wpłyneło do Komendy obwodowej kilka doniesień, z których okazuje się, że obsiane pola, nietylko prywatne lecz także zostające w Zarządzie wojskowym, uszkodzone zostały przez pasanie bydła, oraz że dla skrócenia drogi jeździ się przez obsiane pola.

Dla ochrony cennych plonów zarządzam jak następuje:

1. Jako paswisk należy używać tylko wygonów i odłogiem leżących pól.
2. Furmanów i właścicieli koni należy pouczyć, że każde zjeżdżanie z drogi dla skrócenia jest surowo zakazane.
3. Bydło musi się paść pod nadzorem.
4. Bez dozoru pasące się konie i bydło należy zająć, wyśledzić właściciela i donieść Komendzie obwodowej.
5. Każdy wojskowy jest nie tylko uprawniony, ale obowiązany donieść o każdem spostrzeżonem przekroczeniu polowem, leśnem lub łącznem.

Powyższe postanowienia ma Wójt i Sołtysi w gminie kilkakrotnie ogłosić i czuwać nad przestrzeganiem tych przepisów osobiście i przez organa gminne.

58.

Wyrok śmierći.

Ogłoszenie.

Sąd c. i k. komendy obwodowej w Łucku, jako sąd doraźny po przeprowadzonej rozprawie doraźnej, uznał wyrokiem z dnia 3. maja 1916. K 159/16 Macieja Staszczuka. z Lubczy, winnym zbrodni przeciwko władzy wojennej państwa, wedle § 327 uk. przez to popełnionej, że niewolę wziętemu żołnierzowi rosyjskiemu, pomocnym był w ucieczce, przez dawanie mu pomieszkania i pożywienia, jakoteż przez dostarczenie ubrania cywilnego i ukrycie ubrania wojskowego a wkońcu przez dostarczenie mu paszportu na obce imię opiewającego i za to skazał go na karę śmierći przez powieszenie.

Wyrok wykonano w dniu 4. Maja 1916.

Tymsamym wyrokiem skazano Martunę Bobrik za to samo przestępstwo na karę ciężkiego i zaostrzonego więzienie przez lat 18—zaś Wiktora Bobrika na karę ciężkiego i zaostrzonego więzienia przez lat 12.

Łuck, dnia 4. Maja 1916.

C. i k. Komendant obowodowy

Urbański m. p.
pułkownik.

59.

Nr. 27/16./3.

Ustanowienie Kuratora.

Sąd c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie jako Sąd okręgowy powiatu Tomaszowskiego gubernii Lubelskiej ustanawia dla nieznanego z życia i miejsca pobytu Piotra Krawczyka byłego mieszkańca miasta Tomaszowa i właściciela realności w Tomaszowie kuratorem Jana Krawczyka gospodarza rolnego zamieszkałego w Tomaszowie.

C. i k. Komendant obwodu:

pułkownik BERAN m. p.

Nakładem i drukiem c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie.

59